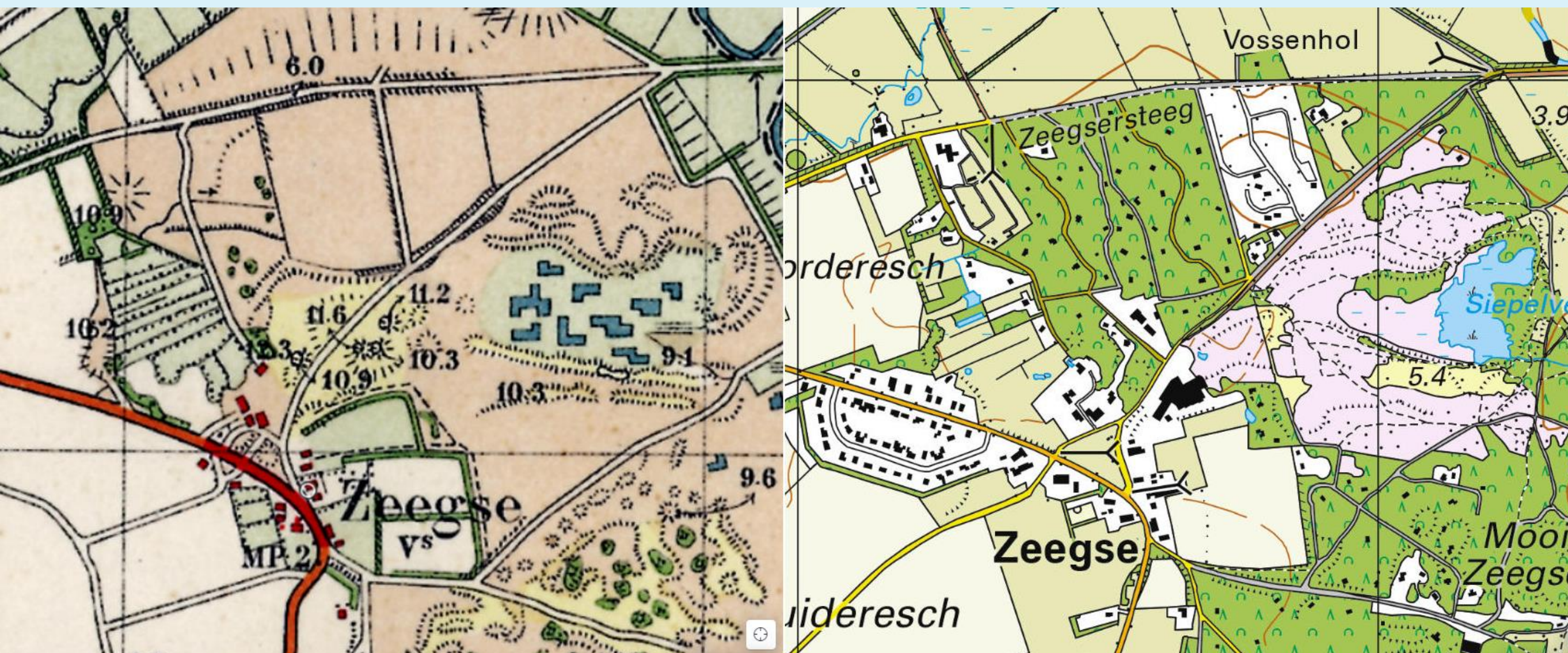

Drentse dorpen

Erfgoed inzetten voor energie

Marieke van Zanten

Landschap is voortdurend in verandering,
wij kunnen leren van het verleden.

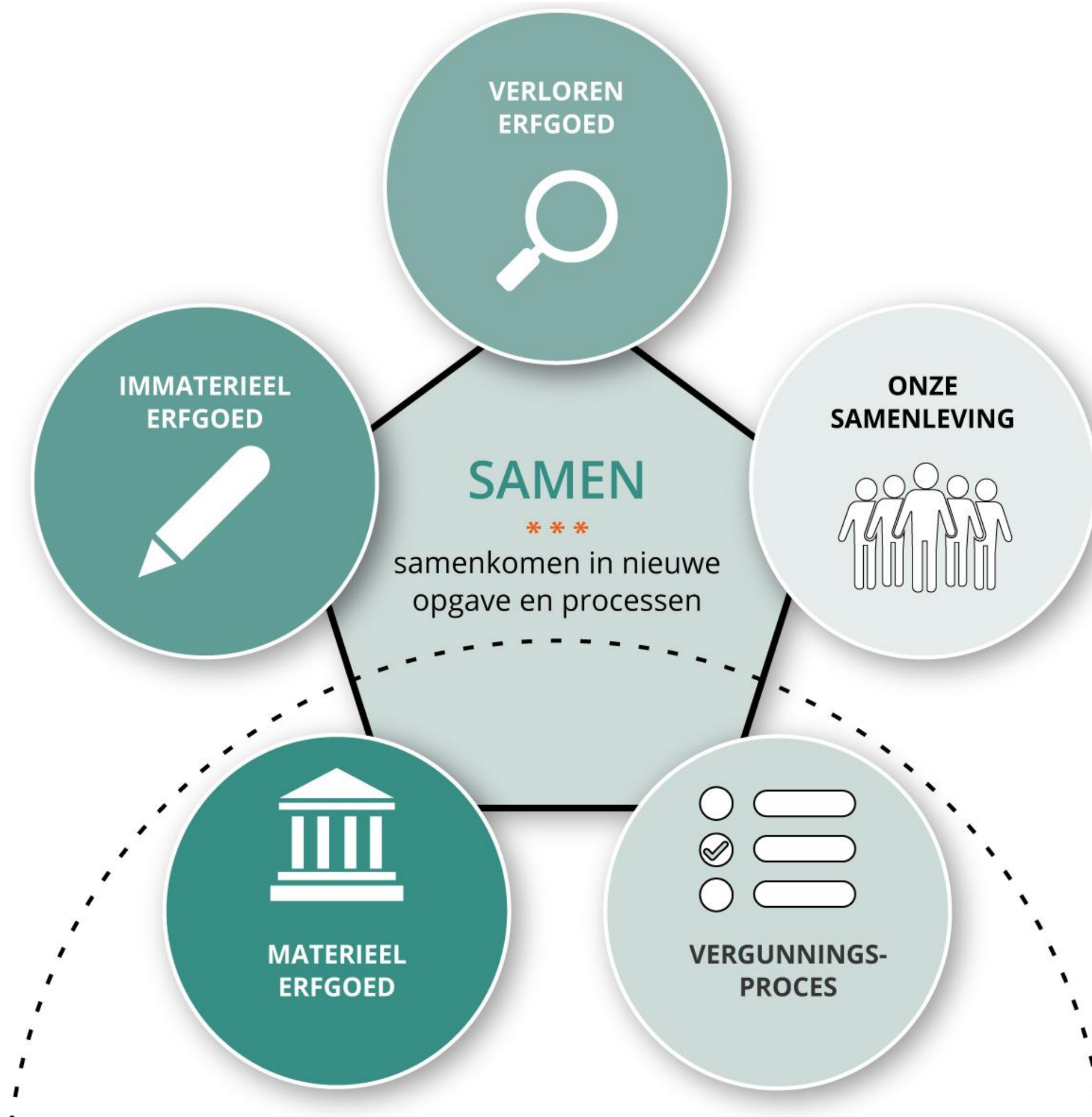
Erfgoed inzetten voor energieopgave

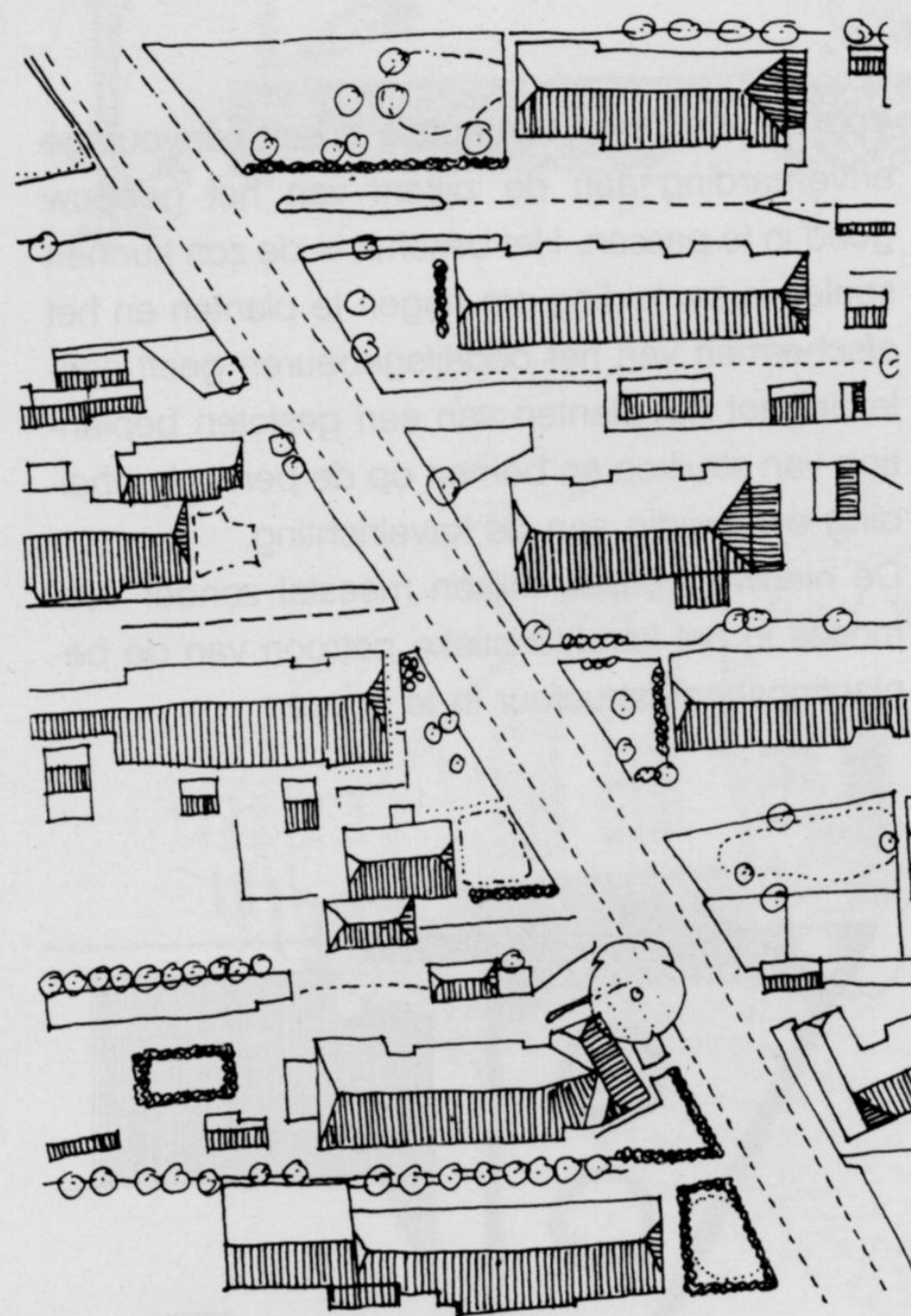
Vanuit 'de ontwikkeling' kijken naar logische plekken

'We kijken niet waar cultuurhistorische waarden zitten om die te ontzien,

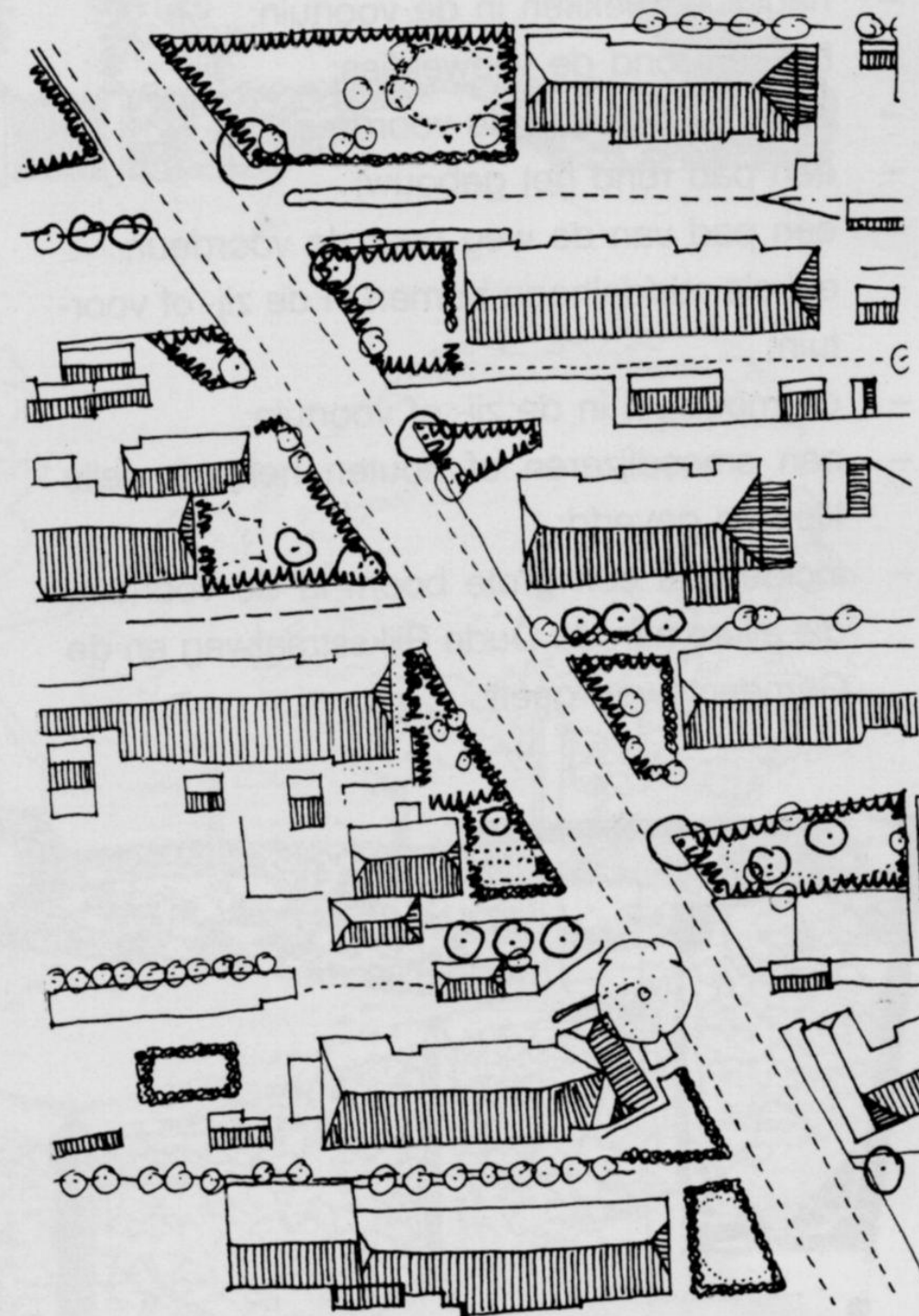
maar naar aanleidingen in de historie om een ingreep juist wel of niet te doen, en op welke manier.'

samen met eigenaren en kennis uit het gebied

Bestaande situatie.

Versterking van het kenmerkende ruimtelijke patroon.

Verloren erfgoed

- Bouw volumes
- Functies op het erf

Nieuw en oud
kan goed samengaan

Zon op dak in beschermd gezicht.

(Bron: Het Oversticht)

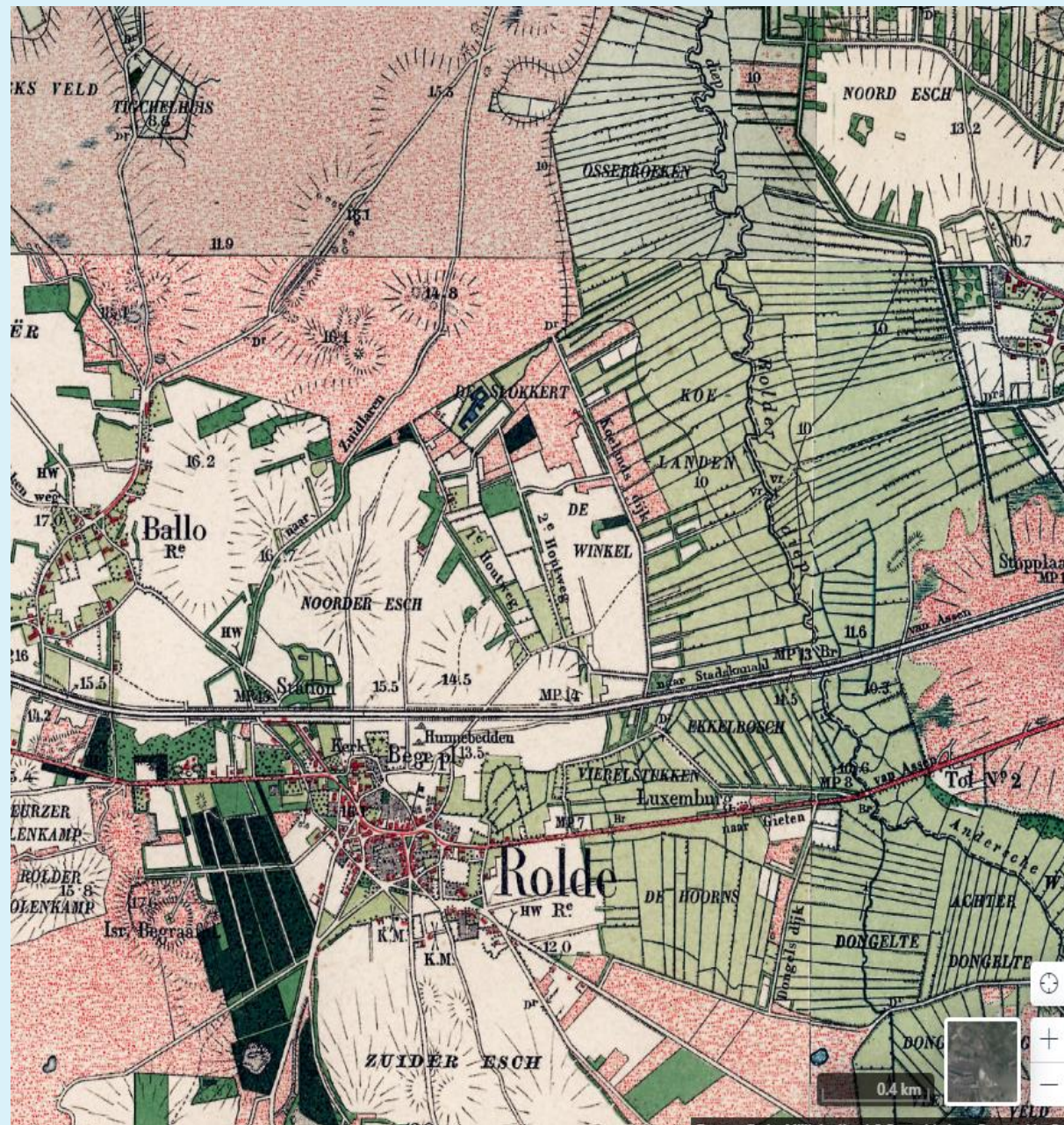

Zon ingepast op een boerenerf

Groen maatpak (verloren erfgoed)

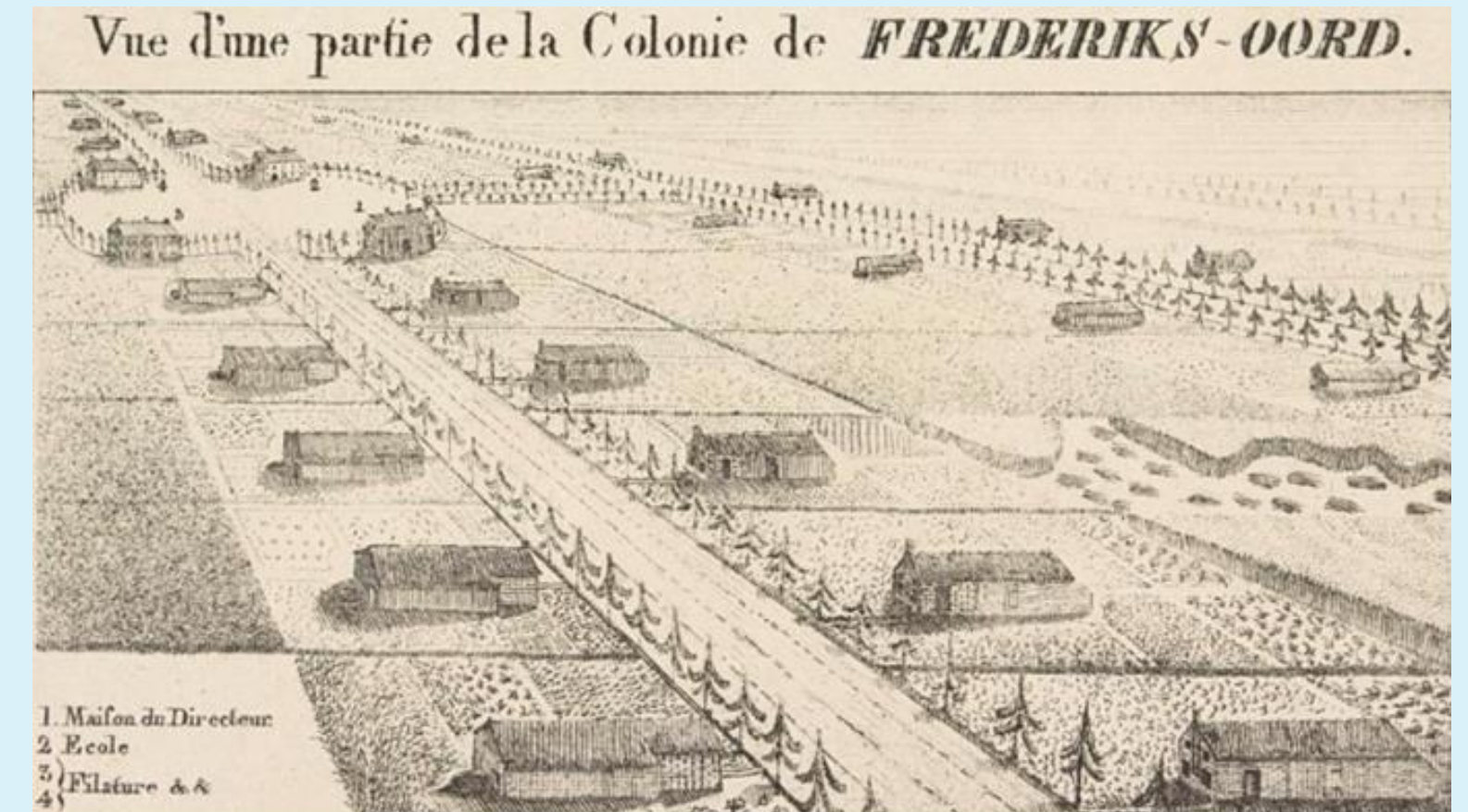
Ontwikkel door op historisch systeem en voeg kwaliteit toe

*Organisch gegroeid – of van boven
af ontworpen?*

kromme lijnen – rechte lijnen

Duidelijk dorp – verspreide ligging

Groen maatpak (verloren erfgoed)

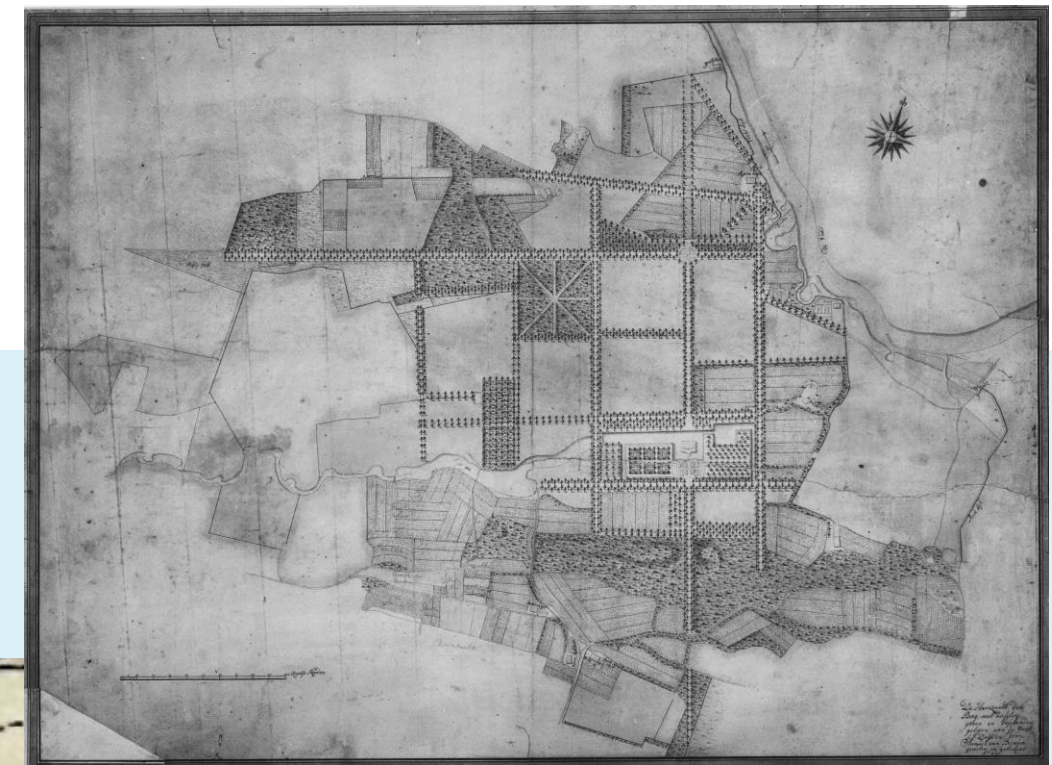
Houtwallen, hakhoutbosjes en struwelen werden vroeger al gebruikt als energiebron. Deze karakteristieke elementen in het landschap kunnen opnieuw worden ingezet voor onze warmtevoorziening. Historische landschappen kunnen zo behouden blijven of zelfs worden hersteld. Landgoed Twickel is een mooi voorbeeld van het gebruik van biomassa voor eigen nut.

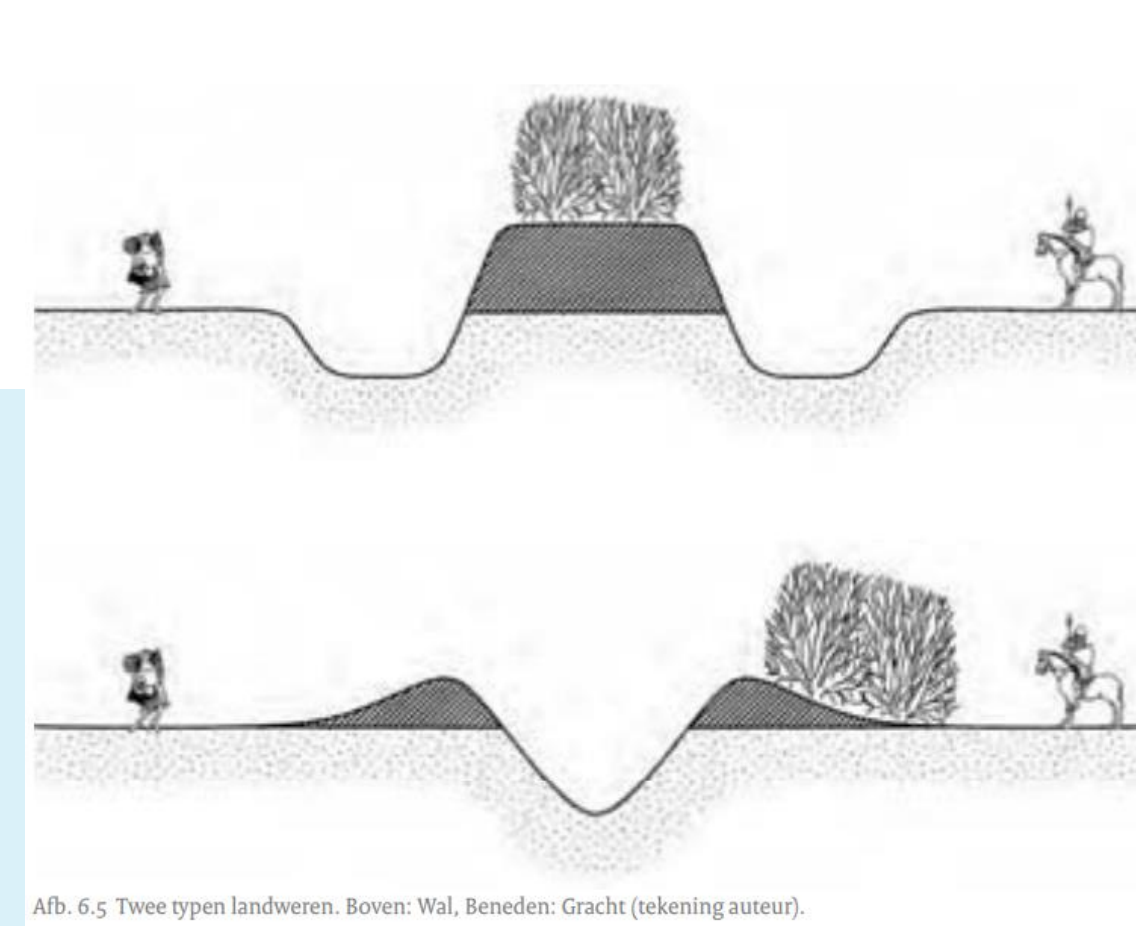

- Op plekken waar dit logisch is kleinere schaal (her)introduceren
- Extensiveren grondgebruik,
 - + natuurwaarden/biodiversiteit
 - + CO2 opslag
 - + bodem verbeteren
 - + vasthouden water
 - + integreren nieuw water of herintroduceren oud water
 - + plek voor kleinschalig nieuwe energie of kweek biomassa
 - + goed voor de mensen en omgeving
 - + schoonheid

€ mogelijkheden voor leveren ecodiensten bedrijven

18de eeuw Groen maatpak

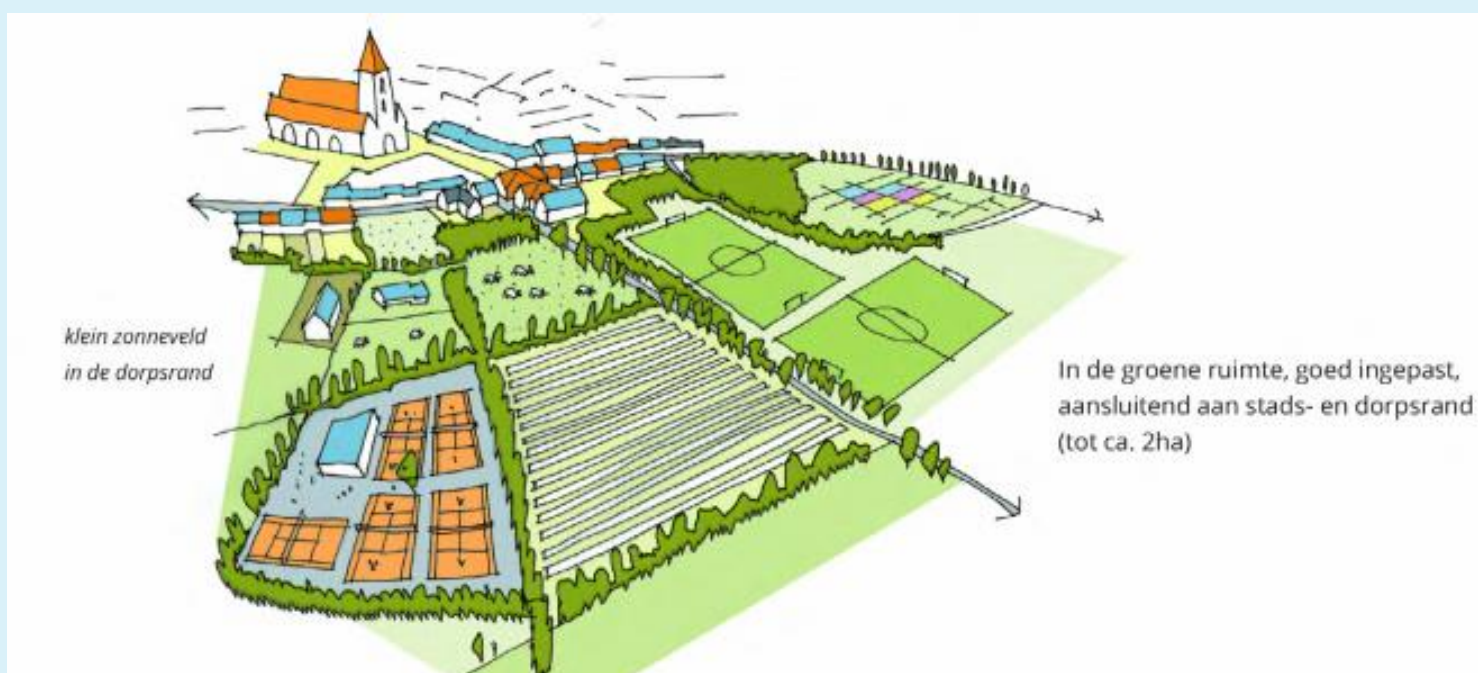

Oversticht

Afb. 6.5 Twee typen landweren. Boven: Wal, Beneden: Gracht (tekening auteur).

Veld bij dorp van 2 ha (zonder extra koppeling kansen).

Het zonnepark ontwerpen in de context van het oude landgoed, het verhaal van de plek.

Nieuwe structuren aanleggen waarin gewandeld kan worden met hierin de zonnevlekken.

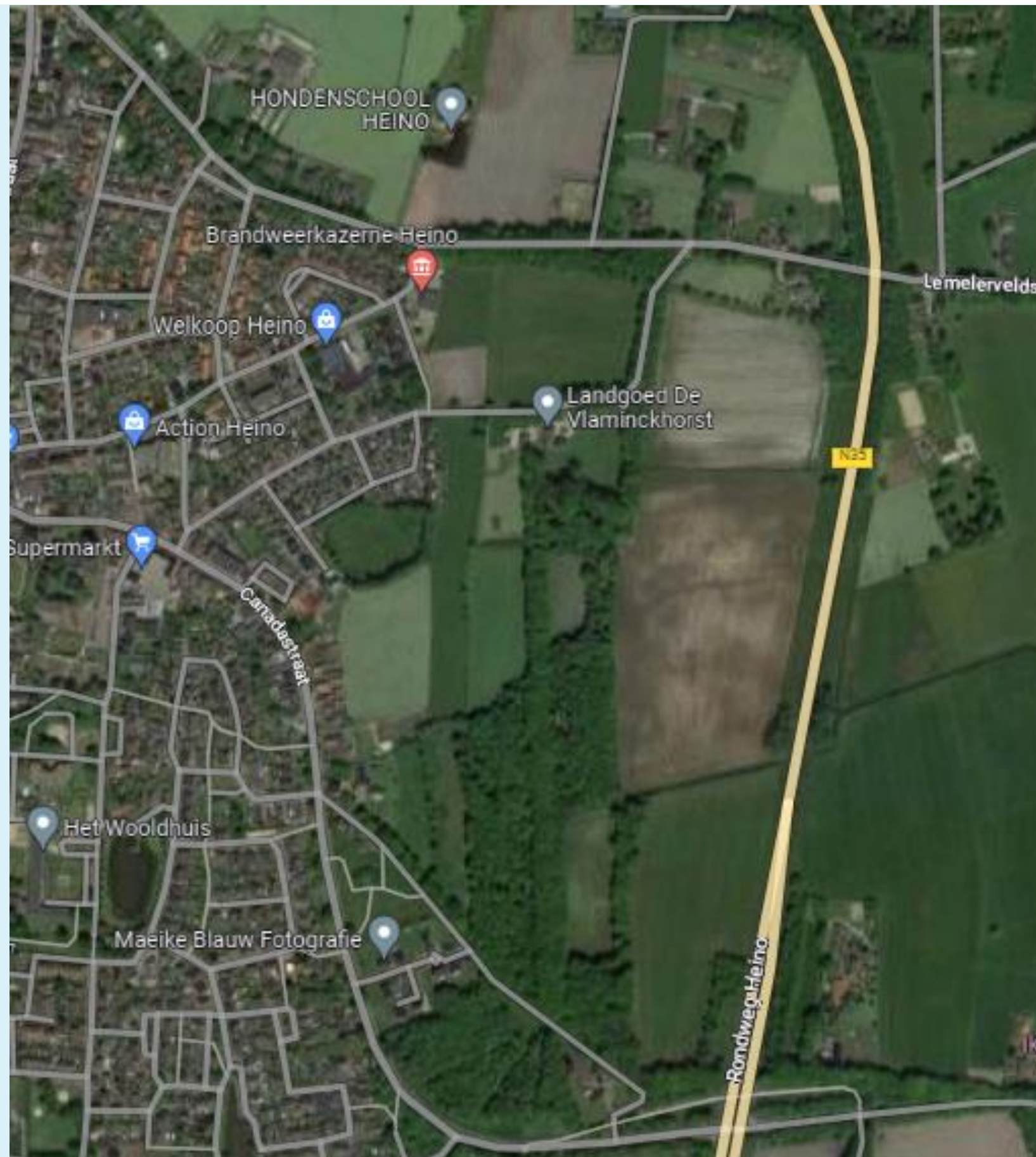
Een mooie dorpsrand maken.

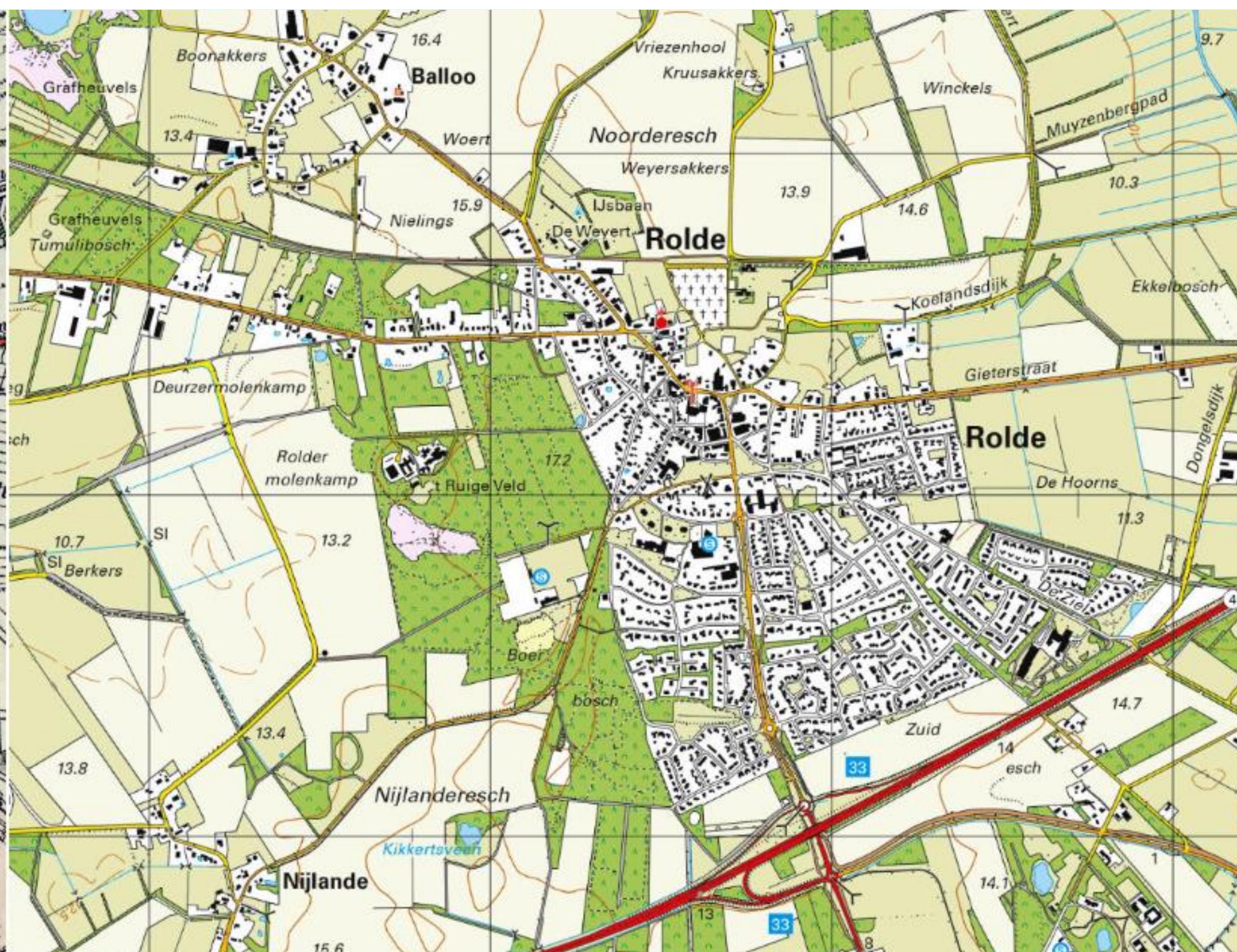
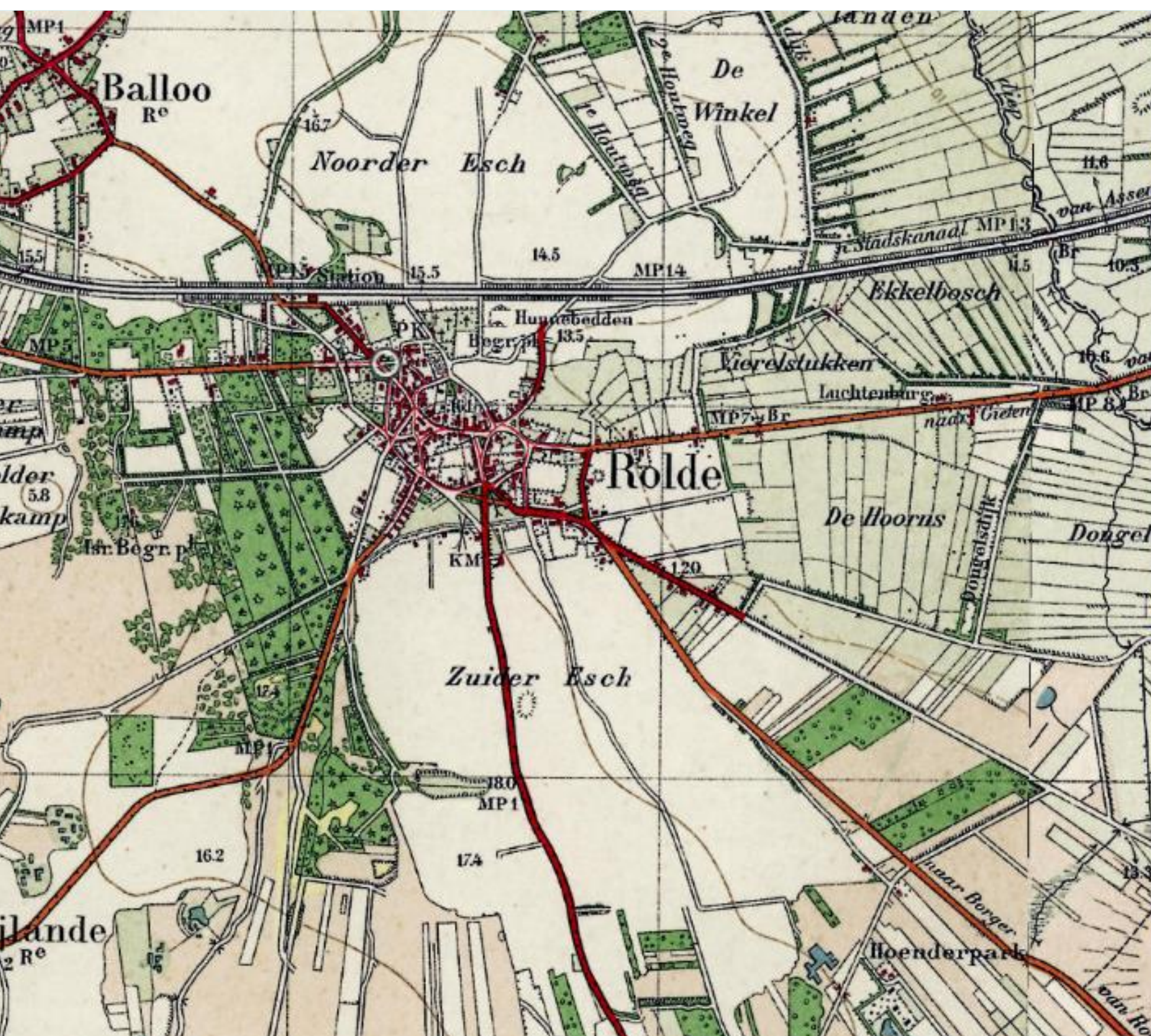
Het verhaal van de plek

Zonnepark als onderdeel groter geheel, schaal groter dan 2 ha.

(Bron: Handreiking zonnenvelden provincie Overijssel)

Marke (immaterieel erfgoed)

Middeleeuws systeem / Moderne variant

Gemeenschapsgronden voor energie

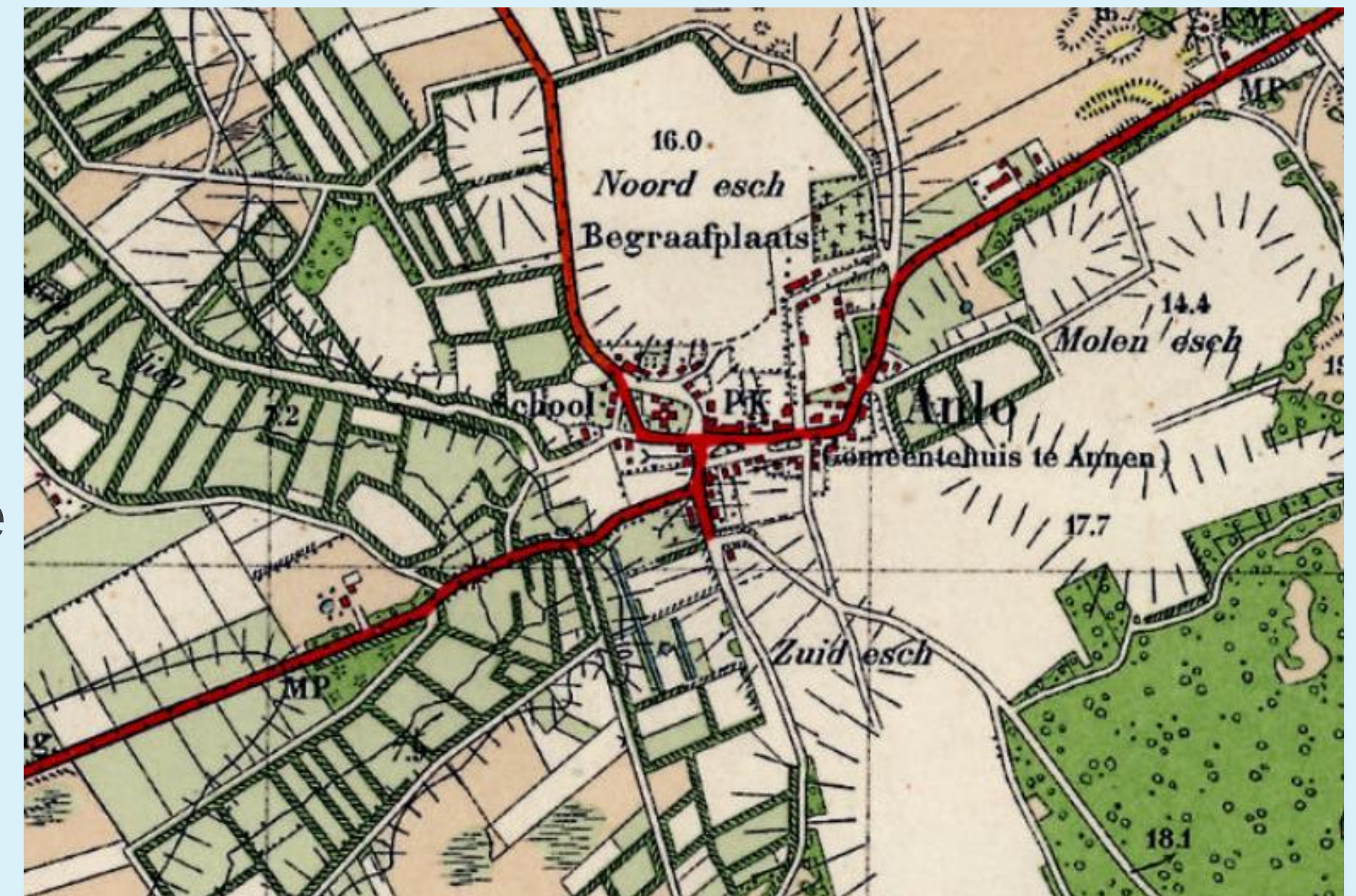
Lusten en lasten goed verdelen

Belangen in beeld en koppelen

Gemeenschappelijke doelen koppelen aan individuele doelen

Borging bij overheden

Voeg kwaliteit toe !

Zijn er plekken of zichtlijnen in het dorp die je waardevol vindt?

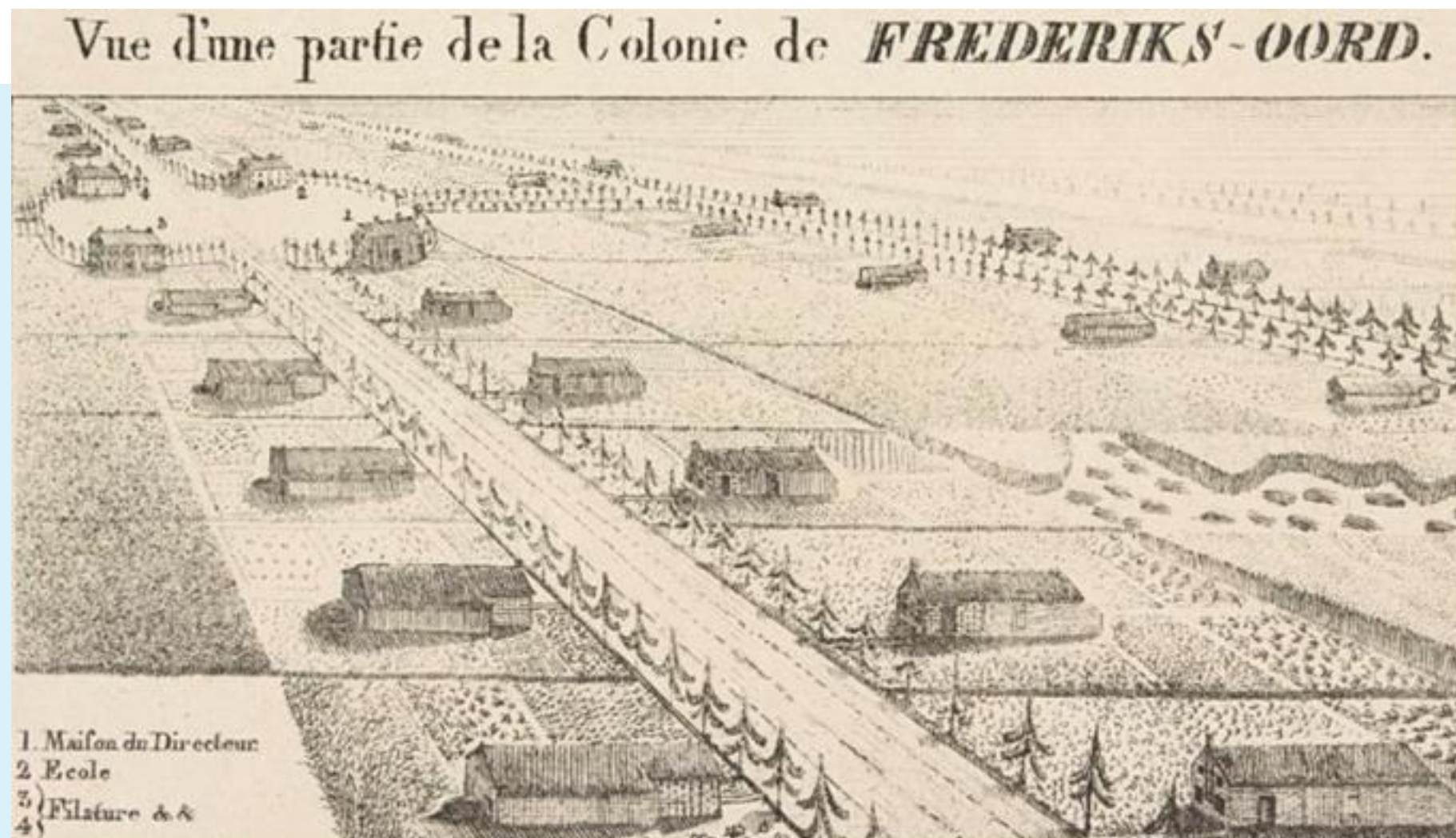
Zijn er kenmerkende ruimtelijke dingen/ ensembles in het dorp die uitgebreid kunnen worden?
(heggen, bosjes, singels, houtwallen)

Zijn er plekken in het dorp die wel wat ontwikkelingen kunnen gebruiken?

Zijn er gebouwtypen die verdwenen zijn?

Zijn er andere opgaven in het dorp? (nieuwbouw aan de dorpsranden, water berging, wandelpaden honden, uitlaatplekken, erven transitie, voldoende betaalbare woningen, lawaai-overlast)

Hoe zou je de revenuen van energie kunnen verdelen of gebruiken?

Landschap als hoofdargument, niet het huidige energienetwerk.

Welke structuren kun je op aansluiten

Niet alle schalen van ontwikkeling zijn hierin passend.

Bepaal welke schaal en verspreiding passend is bij de huidige kwaliteit, *energie als onderdeel van en niet beeldbepalend*.

Ontwerp alleen met landbouwgrond als het ten dienste kan staan aan de landbouw

Een integraal ontwerp op verschillende schaalniveaus, een meerwaarde voor de langere termijn > *Het Groene maatpak*.

Denk in korte en lange(re) termijn.

Bundel de krachten: burgers, bedrijven, stakeholders en overheden. Insteek: gedeeld en lokaal eigenaarschap, coöperatieve aanpak met een eerlijke verdeling van lokale lusten en lasten.

Historie van landschap, *het verhaal* is fysiek en sociaal. Benut de sociale structuur.

Koppel duurzaamheid aan sociaal maatschappelijke doelen, waardoor wederkerigheid ontstaat.